Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (pierwsza izba)

z dnia 10 kwietnia 2013 r.*

Pomoc finansowa na rzecz projektu z dziedziny turystyki ekologicznej — Zwrot odzyskanych kwot — Decyzja wydana w wyniku stwierdzenia przez Sąd nieważności wcześniej wydanej decyzji dotyczącej cofnięcia pomocy — Odsetki wyrównawcze — Odsetki za zwłokę — Obliczanie

W sprawie T-671/11

IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH, z siedzibą w Monachium (Niemcy), reprezentowana przez adwokata C. Pitschasa,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez F. Dintilhaca, G. Wilmsa oraz G. Zavvosa, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot żądanie stwierdzenia częściowej nieważności decyzji Komisji z dnia 14 października 2011 r. [ENTR/R1/HHO/lsa – entre.r.l(2011)1183091] o wypłaceniu na rzecz skarżącej łącznej kwoty 720 579,90 EUR, obejmującej kwotę 158 618,27 EUR z tytułu odsetek wyrównawczych,

SĄD (pierwsza izba),

w składzie: J. Azizi (sprawozdawca), prezes, S. Soldevila Fragoso i S. Frimodt Nielsen, sędziowie,

sekretarz: K. Andová, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 28 listopada 2012 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: niemiecki.

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

1 Skarga w niniejszej sprawie jest związana z kolejną z szeregu spornych między tymi samymi stronami spraw będących, począwszy od 1994 r., przedmiotem wielu toczących się przed Sądem i Trybunałem postępowań.

2 Ostatni z tych sporów został ostatecznie rozstrzygnięty w mającym powagę rzeczy osądzonej wyroku Sądu z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie T-297/05 IPK International przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1859 (zwanym dalej „wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2011 r."), w którym stwierdzona została nieważność decyzji Komisji z dnia 13 maja 2005 r. [ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382] w sprawie uchylenia jej decyzji z dnia 4 sierpnia 1992 r. (003977/XXIII/A/3 – S92/DG/ENV8/LD/kz) przyznającej skarżącej – IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH (zwanej dalej „IPK") – pomoc finansową w kwocie 530 000 ECU w ramach projektu Ecodata (zwanej dalej „decyzją z dnia 13 maja 2005 r."). W wyroku tym Sąd w istocie uznał, iż Komisja słusznie stwierdziła nieprawidłowości, których dopuściła się IPK, uzasadniające co do zasady uchylenie pomocy finansowej (pkt 128–145), lecz należy jednakże stwierdzić nieważność omawianej decyzji ze względu na niedotrzymanie odpowiedniego terminu przedawnienia (pkt 147–166).

3 Pismem z dnia 27 lipca 2011 r. IPK zwróciła się do Dyrekcji Generalnej (DG) ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu Komisji o wypłacenie łącznej kwoty 911 987,86 EUR. Kwota ta została podzielona na trzy transze, a mianowicie: pierwszą transzę w wysokości 212 000 EUR niewypłaconą na rzecz IPK, czyli 40% pomocy finansowej przyznanej IPK w 1992 r., drugą transzę w wysokości 318 000 EUR, w międzyczasie zwróconą przez IPK jeszcze przed wydaniem przez Sąd ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r., czyli 60% owej pomocy finansowej, oraz trzecią transzę w wysokości 31 961,63 EUR, odpowiadającą kwocie odsetek za zwłokę, które IPK wypłaciła Komisji łącznie ze zwrotem drugiej transzy. Ponadto w piśmie tym IPK zażądała zapłaty odsetek za zwłokę w kwocie 252 394,36 EUR naliczonych od dnia 1 stycznia 1994 r., dotyczącej pierwszej transzy, i 97 631,87 EUR od dnia 18 maja 2007 r. dotyczącej drugiej transzy, której sposób obliczenia wyjaśniony został w załączniku do tego pisma. Wreszcie IPK wyznaczyła Komisji dzień 26 sierpnia 2011 r. jako termin na uczynienie zadość jej żądaniu zapłaty.

4 E-mailem z dnia 26 sierpnia 2011 r. IPK przypomniała Komisji o swym żądaniu zapłaty.

5 Pismem z dnia 2 września 2011 r. Komisja poinformowała IPK o fakcie, że przeprowadziła drobiazgową analizę materiałów zawartych w aktach sprawy i zamierza spełnić ciążące na niej zobowiązania wynikające z ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r. Komisja powiadomiła również IPK, że postępowanie administracyjne mające na celu wykonanie wszelkich potencjalnych obowiązków z tego tytułu może trwać długo.

6 Pismem z dnia 4 września 2011 r. IPK poinformowała w szczególności o niezrozumieniu przez nią opóźnienia spowodowanego przeprowadzeniem przez Komisję oceny ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r. i wyznaczyła tej instytucji dzień 16 września 2011 r. jako termin poinformowania jej o dalszych planowanych przez Komisję krokach.

7 W trakcie rozmowy telefonicznej w dniu 14 września 2011 r. pełnomocnik Komisji poinformował przedstawiciela procesowego IPK, że instytucja ta zamierza wypłacić i zwrócić całą pomoc finansową, a także odsetki za zwłokę w wysokości 31 961,63 EUR. Komisja nie podjęła jeszcze jednakże decyzji, czy i w jakim zakresie należy również zapłacić odsetki od tych kwot.

8 W dniu 11 października 2011 r. w trakcie kolejnego kontaktu telefonicznego z przedstawicielem IPK Komisja poinformowała tę spółkę w sposób nieformalny, że podjęła decyzję o wypłaceniu na jej rzecz pomocy finansowej w łącznej kwocie 530 000 EUR oraz zapłaconych przez IPK odsetek za zwłokę w wysokości 31 961,63 EUR. Ponadto Komisja postanowiła wypłacić jej odsetki na łączną kwotę 158 000 EUR. IPK miała zatem otrzymać łączną kwotę ok. 720 000 EUR w terminie jednego miesiąca.

9 W dniu 14 października 2011 r. Komisja wydała decyzję o sygnaturze ENTR/R1/HHO/lsa – entre.r.l(2011)1183091 (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją") i podała ją do wiadomości IPK.

10 W zaskarżonej decyzji Komisja wskazała z jednej strony łączną kwotę wraz z odsetkami, jaka powinna być wypłacona IPK, a mianowicie 720 579,90 EUR, a z drugiej strony kwotę odsetek wyrównawczych, które postanowiła wypłacić, a mianowicie 158 618,27 EUR, obliczoną na podstawie stóp procentowych Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „EBC") i jego poprzednika, Europejskiego Instytutu Walutowego (zwanego dalej „EIW"), dla głównych operacji refinansowych. Komisja ponadto wskazała, że obliczyła te odsetki w odniesieniu do kwot 318 000 EUR i 31 961,63 EUR od dnia 18 maja 2007 r. oraz w odniesieniu do kwoty 212 000 EUR od dnia 1 stycznia 1994 r., aż do dnia 31 października 2011 r.

11 Pismem z dnia 17 października 2011 r. IPK zakwestionowała zgodność z prawem zaskarżonej decyzji w szczególności w świetle art. 296 TFUE i zwróciła się o podanie do jej wiadomości do dnia 31 października 2011 r. podstawy prawnej omawianej decyzji, uzasadnienia zakwalifikowania odsetek jako „wyrównawczych", a nie „za zwłokę", dokładnych stóp procentowych zastosowanych w odniesieniu do każdej transzy podlegającej wypłacie kwoty i powodu, dla jakiego stopy procentowe EBC i EIW dla głównych operacji refinansowych nie zostały powiększone o 3,5 punktu.

12 Pismem z dnia 25 października 2011 r. Komisja wyjaśniła, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 266 TFUE. Podniosła również, iż nie była zobowiązana do zapłaty odsetek za zwłokę ze względu na to, że „rozporządzenie finansowe z 1977 r.", mające zastosowanie do rozpatrywanej pomocy finansowej i zmienione rozporządzeniem Rady (Euratom, EWWiS, EWG) nr 610/90 z dnia 13 marca 1990 r. zmieniającym rozporządzenie finansowe z dnia 21 grudnia 1977 r. mające zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 70, s. 1), nie przewiduje przepisów dotyczących zapłaty odsetek na rzecz beneficjentów. Podobnie rozporządzenie Komisji (Euratom, EWWiS, WE) nr 3418/93 z dnia 9 grudnia 1993 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia finansowego z dnia 21 grudnia 1977 r. (Dz.U. L 315, s. 1) weszło w życie zdaniem Komisji dopiero po zawarciu umowy o pomocy finansowej, a art. 94 ust. 1 owego rozporządzenia ma w każdym razie zastosowanie tylko do żądań zapłaty skierowanych przez Komisję, a nie do przypadków przeciwnych (zob. również tytuł XIV i art. 92 tego rozporządzenia). Ponadto rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 248, s. 1), a także rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1605/2002 (Dz.U. L 357, s. 1) nie mają zastosowania do umów zawartych przed wejściem w życie tych rozporządzeń, które nastąpiło w dniu 1 stycznia 2003 r. Z orzecznictwa wynika jednakże wyraźnie, że Komisja ma obowiązek zapłacenia odsetek wyrównawczych zgodnie z wyrokiem stwierdzającym nieważność. Komisja zatem zdecydowała wypłacić odsetki obliczone zgodnie ze stopami procentowymi EBC i EIW w odniesieniu do każdej z transz łącznej kwoty podlegającej wypłacie zgodnie z obliczeniem przedstawionym w tabeli zawartej w załączniku do pisma. W tabeli tej Komisja obliczyła odsetki od każdej z transz wierzytelności określonej w pkt 3 powyżej, uwzględniając stopy procentowe EBC dla głównych operacji refinansowych aż do dnia 13 lipca 2011 r. W tym względzie Komisja wyjaśniła, że w braku przepisu zezwalającego na stosowanie odsetek za zwłokę nie należało podnosić stóp procentowych o 3,5 punktu. Wreszcie Komisja wskazała, że zawiesza płatność do momentu udzielenia przez IPK odpowiedzi na jej pismo.

13 Pismem z dnia 3 listopada 2011 r. IPK poinformowała Komisję, że uważa, iż uzasadnienie przedstawione przez tę instytucję jest wystarczające, aby spełnić ustanowione w art. 296 TFUE przesłanki, i wezwała Komisję „do dokonania płatności [na jej rzecz]".

14 Pismem z dnia 18 listopada 2011 r. Komisja z jednej strony potwierdziła odbiór pisma IPK z dnia 3 listopada 2011 r., w którym zdaniem Komisji IPK zaakceptowała wyjaśnienia Komisji i wezwała ją do dokonania płatności kwoty 720 579,90 EUR, a z drugiej strony wskazała, że płatność została zatwierdzona w dniu 16 listopada 2011 r. Wreszcie Komisja zasygnalizowała, że jej zdaniem wszystkie wierzytelności IPK związane z ww. w pkt 2 wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2011 r. w całości i nieodwołalnie wygasły w następstwie dokonania tej płatności.

15 W dniu 22 listopada 2011 r. rachunek IPK w Stadtsparkasse München został uznany kwotą 720 579,90 EUR.

16 Pismem z dnia 30 listopada 2011 r. IPK odpowiedziała na pismo Komisji z dnia 18 listopada 2011 r. IPK przede wszystkim podkreśliła, że jej pismo z dnia 3 listopada 2011 r. nie powinno być rozumiane jako zgoda na brzmienie przedstawionego przez Komisję uzasadnienia, lecz iż ogranicza się ona do wskazania, że uzasadnienie to jest wystarczające, aby spełnić wymogi z art. 296 TFUE. IPK następnie stwierdziła, że uzasadnienie przedstawione w piśmie z dnia 25 października 2011 r. jest błędne pod względem prawnym. Zdaniem IPK obliczenie odsetek dokonane w tym piśmie nie jest bowiem zgodne ze wskazanym przez Komisję utrwalonym orzecznictwem, zgodnie z którym każda ze stóp procentowych EBC dla głównych operacji refinansowych powinna być powiększona o 2 punkty. Dlatego też IPK zażądała, by Komisja zmieniła do dnia 9 grudnia 2011 r. swą metodę obliczania odsetek, powiększając o 2 punkty zastosowane wobec niej stopy procentowe, w braku czego IPK wniesie skargę o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji.

17 Komisja nie odpowiedziała IPK w wyznaczonym terminie.

Przebieg postępowania i żądania stron

18 Pismem zarejestrowanym w sekretariacie Sądu w dniu 22 grudnia 2011 r. IPK wniosła skargę w niniejszej sprawie.

19 Ponieważ jeden z sędziów nie mógł uczestniczyć w dalszym postępowaniu, prezes Sądu na podstawie art. 32 § 3 regulaminu postępowania przed Sądem wyznaczył innego sędziego w celu uzupełnienia składu izby.

20 W dniu 16 kwietnia 2012 r. Sąd zdecydował, na podstawie art. 47 § 1 regulaminu postępowania, że nie zezwoli na drugą wymianę pism procesowych.

21 Odrębnym pismem zarejestrowanym w sekretariacie Sądu w dniu 30 kwietnia 2012 r. IPK, uwzględniając argumentację Komisji, wniosła o zezwolenie na uzupełnienie akt w przedmiocie odsetek wyrównawczych i odsetek za zwłokę. Pismem z dnia 8 maja 2012 r. Sąd poinformował IPK, że zezwolił na złożenie repliki ograniczonej do ww. kwestii. IPK złożyła tę replikę w dniu 13 czerwca 2012 r. Komisja złożyła duplikę w dniu 24 lipca 2012 r.

22 IPK wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim odsetki przyznane IPK wynoszą jedynie 158 618,27 EUR;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

23 Komisja wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie IPK kosztami postępowania.

24 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (pierwsza izba) postanowił otworzyć ustny etap postępowania.

25 Na rozprawie w dniu 28 listopada 2012 r. wysłuchano wystąpień stron oraz ich odpowiedzi na pytania zadane ustnie przez Sąd.

Co do prawa

26 Na poparcie swego żądania stwierdzenia częściowej nieważności zaskarżonej decyzji IPK podnosi tylko jeden zarzut, dotyczący naruszenia art. 266 TFUE ze względu na to, że Komisja popełniła błędy przy obliczaniu należnych odsetek.

27 IPK podnosi, że Komisja uznała w zaskarżonej decyzji nałożony na nią z powodu ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r. obowiązek wypłacenia IPK, w odniesieniu do wszystkich transzy łącznie, kwoty 561 961,63 EUR. Komisja uznała w tej decyzji, że jest zobowiązana do zapłacenia IPK odsetek obliczonych od dnia 1 stycznia 1994 r. w odniesieniu do transzy wynoszącej 212 000 EUR oraz od dnia 18 maja 2007 r. w odniesieniu, odpowiednio, do transzy w wysokości 318 000 EUR oraz 31 961,63 EUR. Zdaniem IPK te zobowiązania płatnicze Komisji nie są przedmiotem niniejszego sporu, efektem czego w tym względzie zaskarżona decyzja stała się ostateczna. Jednakże zdaniem IPK Komisja błędnie i z naruszeniem art. 266 TFUE obliczyła należne odsetki, z jednej strony nie powiększając o 2 punkty stóp procentowych EBC i EIW dla głównych operacji refinansowych zastosowanych do każdej z trzech ww. transz, a z drugiej strony popełniając oczywisty błąd w obliczeniu odsetek za zwłokę, które są naliczane od dnia ogłoszenia ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r.

28 Komisja wnosi o oddalenie podniesionego przez IPK zarzutu.

29 Komisja uważa, że celem zapłaty odsetek wyrównawczych jest tylko naprawienie strat wynikających z poziomu inflacji w okresie od dnia powstania szkody do dnia ogłoszenia wyroku. Główne stopy refinansowe EBC są stosowane po to, aby w jednolity w całej Unii Europejskiej sposób obliczać odsetki mające wyrównywać średnią deprecjację pieniądza w państwach członkowskich, ponieważ różnią się one między sobą poziomem inflacji. W wyroku z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie T-88/09 Idromacchine i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-7833, Sąd dokonał zatem wyraźnego rozróżnienia w odniesieniu do stóp procentowych mających zastosowanie w zależności od siedziby spółki, w tym wypadku Włoch.

30 IPK ma natomiast siedzibę w Niemczech, gdzie średnia deprecjacja pieniądza była niższa niż wartość głównej stopy refinansowej. W okresie od 1994 r. do 2010 r. stopa ta była zdecydowanie wyższa niż poziom inflacji w Niemczech. Zdaniem Komisji w tym okresie średni poziom inflacji w Niemczech wynosił bowiem 1,6%, podczas gdy główna stopa refinansowa wyniosła średnio ok. 3,3%. Komisja wnioskuje na tej podstawie, że już zastosowanie głównej stopy refinansowej, w wyniku której IPK zostaje przyznana znacząca korzyść, która powinna być tolerowana ze względu na konieczność zastosowania jednolitej stopy procentowej, powoduje, iż IPK otrzymuje nawet rekompensatę wynoszącą co najmniej dwukrotność inflacji. Co więcej, powiększenie głównej stopy refinansowej o 2 punkty umożliwiłoby IPK otrzymanie rekompensaty wynoszącej średnio co najmniej trzykrotność inflacji (5,3% zamiast 1,6%) bez podstawy prawnej. Ponadto sytuacja gospodarcza Niemiec bardzo różni się od sytuacji Włoch, gdzie w okresach od 1995 r. do 1996 r. i od 2002 r. do 2005 r. poziom inflacji niekiedy przewyższał główną stopę refinansową.

31 W orzecznictwie przewidziano zaś tylko rekompensatę inflacji, a nie wyrównanie uzasadniające powiększenie głównej stopy refinansowej czy możliwość czerpania przez stronę skarżącą korzyści finansowej ze stwierdzenia nieważności danego aktu. Miałoby to jednak miejsce, gdyby do IPK zastosowano stopę procentową wyższą niż główna stopa refinansowa. Zdaniem Komisji nieuzasadniony charakter tego wzbogacenia jest tym bardziej oczywisty, że IPK jest wierzycielem w złej wierze, co jest sprzeczne z zasadami sprawiedliwości i słuszności. W ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r. Sąd orzekł bowiem, że IPK zawarła z urzędnikiem Komisji porozumienie o znamionach zmowy, aby otrzymać lub móc zachować sporną pomoc finansową (pkt 126, 144, 145), że IPK otrzymała w nieprawidłowy sposób poufne informacje (pkt 130), złożyła nieprawdziwe oświadczenia, a następnie zamierzała ukryć prawdziwe okoliczności leżące u podstaw złożenia wniosku o przyznanie wsparcia finansowego (pkt 134).

32 Komisja kwestionuje również to, że jest zobowiązana do zapłaty odsetek za zwłokę. W niniejszej sprawie nie wykazano winy po stronie Komisji ani nie zasądzono od niej odsetek składanych. Sąd stwierdził natomiast szereg niezgodnych z prawem zachowań IPK, częściowo długotrwałych, efektem czego zastosowanie metody obliczania odsetek składanych nie jest uzasadnione. Sprzeczne z zasadą należytego zarządzania finansami na podstawie art. 310 ust. 5 TFUE jest nawet rekompensowanie takich niezgodnych z prawem działań w drodze zastosowania takiej metody, która jest zatem pozbawiona podstawy prawnej w rozumieniu art. 310 ust. 3 TFUE.

33 Sąd stwierdza na wstępie, że w zaskarżonej decyzji Komisja rzeczywiście uznała, iż jest dłużnikiem winnym IPK kwotę główną 561 961,63 EUR, co potwierdziła na rozprawie w odpowiedzi na pytanie ustne Sądu i co zostało odnotowane w protokole rozprawy. Komisja uznała ponadto na rozprawie, że jest winna IPK kwotę 158 618,27 EUR tytułem odsetek wyrównawczych, co daje łączną kwotę 720 579,90 EUR. Ponadto na rozprawie Komisja nie zakwestionowała akcesoryjnego charakteru należnych odsetek względem kwoty wierzytelności głównej.

34 W tych okolicznościach twierdzenia Komisji, zgodnie z którymi w istocie z jednej strony IPK zdaniem Komisji jest wierzycielem w złej wierze, a z drugiej strony Sąd stwierdził w ww. pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r. istnienie niezgodnych z prawem zachowań IPK, nie mogą podważyć istnienia wierzytelności głównej ani okoliczności faktycznej, że w tym względzie Komisja jest zobowiązana do zapłaty odsetek, które powinny być obliczone zgodnie z właściwymi przepisami. Argumentację tę należy zatem oddalić jako nieistotną, nawet przy założeniu, iż ma ona na celu powołanie się na paremię nemo auditur propriam turpitudinem suam allegans, zgodnie z którą nikt nie może się powołać na swe niezgodne z prawem zachowanie względem innej osoby, aby uzyskać korzyść, czemu Komisja zresztą zaprzeczyła na rozprawie w odpowiedzi na pytanie zadane ustnie przez Sąd. W tym względzie należy jednakże wyjaśnić, że stanowisko Komisji w danym przypadku jest skutkiem dokonania błędnej wykładni zakresu ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r., który nie nakłada na nią obowiązku zwrotu IPK rozpatrywanej pomocy finansowej. W wyroku tym Sąd potwierdził bowiem przyjęte w decyzji z dnia 13 maja 2005 r. ustalenia faktyczne dotyczące nieprawidłowości popełnionych przez IPK uzasadniających co do zasady uchylenie rozpatrywanej pomocy finansowej (pkt 128–145) i poprzestał na stwierdzeniu nieważności rzeczonej decyzji z powodu niedotrzymania przez Komisję mającego zastosowanie w niniejszej sprawie terminu przedawnienia (pkt 147–166). Ponadto wynika z tego, że zaskarżona decyzja stanowi jedyną podstawę prawną rozpatrywanej wierzytelności głównej.

35 W odniesieniu do części pierwszej podniesionego przez IPK jedynego zarzutu, a mianowicie zarzucanego błędnego obliczenia odsetek wyrównawczych, należy przypomnieć, że IPK uważa, iż odsetki te powinny być powiększone o 2 punkty względem stopy procentowej EBC dla głównych operacji refinansowych. Jest zaś bezsporne, że Komisja obliczyła odsetki, uwzględniając tylko stopę procentową EBC dla głównych operacji refinansowych, bez powiększenia o 2 punkty, do dnia 31 października 2011 r., jak wskazano w zaskarżonej decyzji.

36 Jak zaznaczono w pkt 33 powyżej, Komisja nie kwestionuje okoliczności, że była zobowiązana do zapłaty IPK odsetek wyrównawczych zgodnie z ustalonymi przepisami. Tymczasem w tym względzie w utrwalonym orzecznictwie uznano, że odsetki te, niezależnie od ich dokładnej nazwy, należy zawsze obliczać na podstawie stopy procentowej EBC dla głównych operacji refinansowych, powiększając tę stopę o 2 punkty (wyroki Sądu: z dnia 10 października 2001 r. w sprawie T-171/99 Corus UK przeciwko Komisji, Rec. s. II-2967, pkt 64; z dnia 17 marca 2005 r. w sprawie T-160/03 AFCon Management Consultants i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-981, pkt 130–132; ww. w pkt 29 wyrok w sprawie Idromacchine i in. przeciwko Komisji, pkt 77–80). Jak twierdzi IPK, chodzi tu o ryczałtowe powiększenie mające zastosowanie do wszystkich przypadków, bez potrzeby konkretnego ustalenia, czy powiększenie to jest uzasadnione w świetle deprecjacji pieniądza w rozpatrywanym okresie w państwie członkowskim, w którym wierzyciel ma siedzibę.

37 Nie ma wątpliwości co do tego, że w ww. w pkt 29 wyroku w sprawie Idromacchine i in. przeciwko Komisji (pkt 77–79) Sąd przede wszystkim uznał, iż powinno się uwzględniać deprecjację pieniądza, którą odzwierciedla roczny poziom inflacji określany dla danego okresu przez Eurostat (urząd statystyczny Unii Europejskiej) w państwie członkowskim, w którym dane spółki mają siedzibę. Sąd ten jednakże zastosował następnie w jednolity sposób ryczałtowe powiększenie o 2 punkty podlegających przyznaniu odsetek wyrównawczych i za zwłokę w odniesieniu do odsetek odszkodowawczych aż do dnia ogłoszenia wyroku w dniu 8 listopada 2011 r., a w odniesieniu do odsetek za zwłokę – po tej dacie. Ponadto w tym względzie IPK słusznie podnosi, że przyjęte w sprawie Idromacchine i in. przeciwko Komisji jednolite ryczałtowe powiększenie o 2 punkty nie zależało od rzeczywistego poziomu inflacji w rozpatrywanym okresie we Włoszech, gdzie spółka Idromacchine miała siedzibę, ponieważ, jak Komisja sama podnosi w swych pismach procesowych, ten poziom inflacji był wyższy niż stopa procentowa EBC tylko w latach 2010 i 2011. Tymczasem gdyby twierdzenie Komisji, zgodnie z którym stopa podlegających przyznaniu odsetek wyrównawczych powinna zależeć od rzeczywistego poziomu inflacji, było prawidłowe, Sąd nie powinien był zastosować tego ryczałtowego powiększenia o 2 punkty do wcześniejszego okresu z uwagi na okoliczność, że w rzeczonym okresie spółka Idromacchine w drodze zastosowania tylko niepowiększonej stopy procentowej EBC skorzystała z wystarczającej rekompensaty deprecjacji pieniądza.

38 Ponadto Sąd orzekł już – wprawdzie w kontekście obliczania odsetek za zwłokę – że niezapłacenie takich odsetek może prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia Unii, które byłoby sprzeczne z ogólnymi zasadami prawa Unii (zob. ww. w pkt 36 wyrok w sprawie Corus UK przeciwko Komisji, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo). Ryczałtowe powiększenie stopy procentowej o 2 punkty wynika zatem z troski o uniknięcie takiego bezpodstawnego wzbogacenia we wszelkich możliwych okolicznościach.

39 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że Komisja niesłusznie nie powiększyła stóp odsetek wyrównawczych zastosowanych do trzech różnych określonych w pkt 3 powyżej transz wierzytelności i że należy uwzględnić część pierwszą jedynego podniesionego przez IPK zarzutu.

40 W ramach części drugiej tego zarzutu IPK podnosi, że Komisja powinna była przyznać jej bieżące odsetki za zwłokę po ogłoszeniu ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r. i powinna była obliczyć je na podstawie łącznej kwoty wierzytelności wraz z należnymi do tego dnia odsetkami wyrównawczymi. Bezsporne jest jednakże, że Komisja nie uwzględniła ani przed ogłoszeniem wspomnianego wyroku, ani po jego ogłoszeniu odsetek za zwłokę, do których zapłaty nie uważa się za zobowiązaną w świetle obowiązujących uregulowań i mającego zastosowanie orzecznictwa.

41 W tym względzie wystarczy przypomnieć utrwalone orzecznictwo potwierdzające ciążący na Komisji bezwarunkowy obowiązek zapłaty odsetek za zwłokę w szczególności w przypadku powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii w odniesieniu do okresu po wydaniu wyroku stwierdzającego tę odpowiedzialność (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 27 stycznia 2000 r. w sprawach połączonych C-104/89 i C-37/90 Mulder i in. przeciwko Radzie i Komisji, Rec. s. I-203, pkt 35; ww. w pkt 29 wyrok w sprawie Idromacchine i in. przeciwko Komisji, pkt 79 i przytoczone tam orzecznictwo), a także

w przypadku zwrotu nienależnego świadczenia w następstwie wydania wyroku stwierdzającego nieważność (ww. w pkt 36 wyrok w sprawie Corus UK przeciwko Komisji, pkt 50 i nast.). Żaden z argumentów Komisji nie pozwala na uchylenie tego zasadniczego obowiązku w niniejszym przypadku, w którym, w następstwie wydania ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r. stwierdzającego nieważność decyzji z dnia 13 maja 2005 r., instytucja ta uznała w zaskarżonej decyzji, że jest zobowiązana do zwrotu IPK głównej kwoty rozpatrywanej pomocy finansowej. Natomiast na rozprawie w odpowiedzi na pytanie ustne Sądu Komisja przyznała, że jest zobowiązana do zapłaty odsetek za zwłokę, jakie byłyby należne od dnia ogłoszenia ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r., co odnotowano w protokole z rozprawy. W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Komisja była zobowiązana do naliczenia od uznanej w spornej decyzji należnej kwoty głównej odsetek za zwłokę, które w niniejszej sprawie, na podstawie zawartego w tej kwestii porozumienia stron, liczone są od dnia ogłoszenia ww. w pkt 2 wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r., niezależnie od okoliczności, że wspomniana decyzja stanowi jedyną podstawę prawną rozpatrywanej wierzytelności głównej (zob. pkt 34 powyżej).

42 Ponadto IPK słusznie podnosi, że Komisja była również zobowiązana do obliczania odsetek za zwłokę na podstawie należnej głównej kwoty wraz z naliczonymi przed dniem ogłoszenia wyroku odsetkami wyrównawczymi. Chociaż bowiem nawet orzecznictwo Sądu nie zezwala co do zasady na kapitalizację bądź odsetek wyrównawczych naliczonych przed dniem ogłoszenia wyroku uznającego istnienie wierzytelności, bądź odsetek za zwłokę naliczonych po tym ogłoszeniu, Sąd ten nakazuje jednakże określenie bieżących odsetek za zwłokę do dnia całkowitej spłaty na podstawie głównej kwoty wierzytelności wraz z odsetkami wyrównawczymi naliczonymi przed dniem ogłoszenia wyroku (zob. podobnie ww. w pkt 36 wyroki: w sprawie Corus UK przeciwko Komisji, pkt 64, 65; w sprawie AFCon Management Consultants i in. przeciwko Komisji, pkt 132, 133). W ramach tego podejścia wprowadzone zostaje zatem rozróżnienie między dotyczącymi okresu poprzedzającego postępowanie sądowe odsetkami wyrównawczymi i naliczanymi po jego zakończeniu odsetkami za zwłokę, przy czym te ostatnie powinny uwzględniać całą skumulowaną stratę finansową, także tę spowodowaną deprecjacją pieniądza.

43 W związku z powyższym część drugą jedynego podniesionego przez IPK zarzutu należy uwzględnić w zakresie, w jakim Komisja niezgodnie z prawem nie przyznała powiększonych o 2 punkty odsetek za zwłokę, które powinny być obliczane na podstawie głównej kwoty wierzytelności wraz z odsetkami wyrównawczymi naliczonymi przed dniem ogłoszenia wyroku, a w niniejszej sprawie, na podstawie wspólnego porozumienia stron w tej kwestii, liczone są od dnia ogłoszenia wyroku z dnia 15 kwietnia 2011 r.

44 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy zatem uwzględnić skargę bez potrzeby rozstrzygania w przedmiocie kwestii, czy Komisja naruszyła art. 266 TFUE, i stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji w części, w jakiej Komisja ograniczyła w niej zwrot należnych odsetek do kwoty 158 618,27 EUR.

W przedmiocie kosztów

45 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem IPK należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (pierwsza izba)

orzeka, co następuje:

1) **Stwierdza się nieważność decyzji Komisji z dnia 14 października 2011 r. [ENTR/R1/HHO/lsa – entre.r.l(2011)1183091] w części, w jakiej ustalona w niej kwota odsetek do wypłaty IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH ogranicza się do 158 618,27 EUR.**

2) **Komisja Europejska zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Azizi Soldevila Fragoso Frimodt Nielsen

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 10 kwietnia 2013 r.

Podpisy